PROTOKOL

30. zasedání Česko-saské pracovní skupiny pro přeshraniční spolupráci dne 15. června 2023 v Praze

Dne 15. června 2023 se v Praze konalo 30. zasedání Česko-saské pracovní skupiny pro přeshraniční spolupráci. Delegace vedli Ivan Jestřáb, ředitel Odboru států střední Evropy Ministerstva zahraničních věcí ČR a Dr. David Michel, ředitel Referátu mezinárodních vztahů Saské státní kanceláře. Hosty zasedání byly generální konzulka ČR v Drážďanech Markéta Meissnerová, vedoucí Kontaktní kanceláře Sasko v ČR Josefina Ofner a vyslankyně Spolkové republiky Německo v ČR Petra Dachtler.

Složení delegací je součástí příloh 1 a 2 tohoto protokolu.

Pracovní skupina přivítala jako čestného hosta plenárního jednání náměstka ministra zahraničních věcí pana **Jana Mariana**. Náměstek ve svém úvodním slovu vyzdvihnul intenzivní bilaterální kontakty na všech úrovních a ocenil česko-saskou spolupráci v kontextu ruské agrese na Ukrajině a společný postup při hašení historicky největšího požáru v národním parku Česko-saské Švýcarsko. Zmínil také výstavu Františka Skály v rámci tzv. České sezony v Drážďanech nebo působení Jiřího Fajta v Staatliche Kunstsammlungen Dresden.

Spolupředseda pracovní skupiny a koordinátor české delegace **Ivan Jestřáb** na úvod pozdravil přítomné účastníky. Ocenil zvláště hojnou účast jak z české, tak saské strany. Poznamenal, že atmosféra v česko-německých, resp. česko-saských vztazích za posledních třicet let zaznamenala značný posun vpřed. V rámci středoevropského regionu představuje klidný a stabilní prostor, který je nyní vystaven nebezpečí války na Ukrajině. Popřál úspěšné jednání a vyzval k hledání průsečíků, kde lze vzájemnou spolupráci ještě dále posílit.

Vedoucí saské delegace **Dr. David Michel** poděkoval za pozvání do Prahy na jubilejní 30. setkání a ocenil intenzivní a velmi přátelské vztahy mezi Saskem a Českou republikou (návštěva premiéra Fialy, ministra školství Beka na květnovém bilaterálním jednání v Drážďanech, 50leté partnerství měst Lipska a Brna, spolupráce s ře-

dou německo-českých institucí). Určujícím momentem pro naši úzkou spolupráci byly také loňské akce při hašení lesních požárů. Memorandum podepsané během návštěvy premiéra tvoří další základ pro spolupráci a koordinovaný postup při realizaci projektů strategického významu. Potenciál a obsah naší spolupráce je dán i celosvětovým politickým vývojem (legální i nelegální migrace, ruská válka na Ukrajině). Spolupráce v aktuálních výzvách musí být organizována co nejoptimálněji (např. plánovaná výstavba nových zabezpečovacích systémů podle standardů EU na trase mezi Prahou, Ústím nad Labem a DEU v letech 2024-2025). Dalším důležitým tématem je vzdělávání. Zdůrazněna byla intenzivní výměna zkušeností mezi saským parlamentem a českým Senátem (Středoevropské fórum v Praze v květnu).

Generální konzulka **Markéta Meissnerová** vyzdvihla 30. výročí pracovní skupiny, která zapustila pevné kořeny a funguje pestrá a zajímavá přeshraniční spolupráce. Poslední roky byly ve znamení důležitých událostí – české předsednictví v EU, volba prezidenta. Ocenila zejména tři úspěchy. Oslavili jsme 50. výročí partnerství měst Brno a Lipsko, funguje spolupráce i dalších měst, např. Ostravy a Drážďan, Litoměřic a Míšně, Chomutova a Annabergu-Buchholz. V rámci programu INTERREG bude do roku 2027 alokováno 150 mil. euro na rozvoj společného regionu. Třetím významným úspěchem je společná pomoc Ukrajině.

Ředitelka saské Kontaktní kanceláře v Praze **Josefina Ofner** přivítala účastníky a zdůraznila, že četná účast z obou stran hranice na jednání pracovní skupiny je nejen známkou dobrých sousedských vztahů, ale i toho, že společný okruh témat spolupráce nabývá na dynamice a důležitosti. Patří mezi ně regionální témata a výzvy, jako jsou strukturální změny, biodiverzita, věda a mnohé další, ale také globální výzvy, jako je ruská útočná válka nebo klimatické změny. O intenzitě vztahů svědčí i četné návštěvy saských politiků v České republice a českých politiků v Sasku v posledních měsících. Ředitelka saské Kontaktní kanceláře také připomněla, že Kontaktní kancelář je k dispozici všem resortům jako kontakt a podpora.

Po zahajovacím plénu se v pracovních podskupinách sešli členové ministerstev a zástupci regionů k bilaterálním rozhovorům, během nichž projednávali výsledky spolupráce za uplynulé období a témata pro příští rok.

Hlavní výsledky spolupráce za uplynulé období a priority pro období následující jsou uvedeny v příloze 3 tohoto protokolu.

V návaznosti na zasedání bude jednotlivými pracovními podskupinami aktualizován v česko-německé verzi Pracovní program, závazný dokument pro spolupráci na další období.

Na závěr zasedání poděkovali oba předsedové pracovní skupině za úspěšnou práci v uplynulém období. Nadcházející 31. zasedání Česko-saské pracovní skupiny se uskuteční v roce 2024 na pozvání Svobodného státu Sasko.

V Praze dne 15. června 2023

Ivan J e s t ř á b	Dr. Daviel M i c h e l
Ministerstvo zahraničních věcí	Saská státní kancelář
České republiky	Svobodný stát Sasko

Přílohy:

1. Seznam účastníků české delegace
2. Seznam účastníků saské delegace
3. Výsledky spolupráce za období 2022/2023 a priority pro období 2023/2024

Příloha 3 - 30. zasedání Česko-saské pracovní skupiny pro přeshraniční spolupráci dne 15. června 2023 v Praze - výstupy pracovních skupin

Koordinační podskupina projednala, jak posílit a zefektivnit práci jednotlivých pracovních skupin. Saská strana vyjádřila přání se optimálně vrátit ke dvoudennímu zasedání, některé PS nemají dostatečný prostor pro projednání všech témat během jednoho dne. Chceme se dotázat jednotlivých PS na jejich potřeby a hlavní témata. Skupina se shodla na tom, že kulturní část programu zůstane do budoucna zachována. Probírala se možnost pořádání i v jiných místech než v Praze a Drážďanech. Skupina bude hledat možnosti zasedání i v regionech (Ústecký, Liberecký, Karlovarský kraj).

Debatovalo se o iniciativě MZV DE uspořádat během podzimu tematické workshopy zaměřené na regionální témata (doprava, zdravotní péče, trh práce) v Berlíně, Karlových Varech, Řezně se závěrečnou konferencí v Chemnitz.

Co se týče renegociace společného česko-saského prohlášení, navrhuje saská strana počkat na výsledky a průběh podzimních workshopů a v závislosti na tom upravit formulace k přeshraniční spolupráci. O procesu bude informovat členy PS.

Skupina debatovala o dostupnosti zdravotní péče v příhraničí a možnosti využívat zdravotní systém druhé strany. Bude součástí podzimního workshopu pořádaného v Karlových Varech.

Sasko bude partnerskou zemí letošní recepce na německé ambasádě u příležitosti oslav německého státního svátku, předpokládá se účast státní ministryně Meier.

Mládežnická organizace Tandem se sídlem v Plzni a Řezně by uvítala intenzivnější spolupráci se Saskem, doposud se spíše více soustředí na Bavorsko, resp. povědomí o existenci Tandemu je v Sasku relativně malé.

Proběhlá vědecká konference v Drážďanech v květnu se plánuje i v dalších ročnících s rozšířením i na další země mimo ČR a Polsko (např. Slovinsko) včetně budoucího předání ceny pro mladé vědce. Saská strana zde plánuje informační workshop, oceňuje koncept ceny Česká hlava.

Byla projednána potenciální návštěva prezidenta Petra Pavla v Sasku, v úvahu přicházejí následující termíny: zahájení 25. ročníku Česko-německých dnů 26. října

(případně návštěva CZ ministra zahraničních věcí, zajištěna účast saského premiéra Kretschmera), koncert u příležitosti výroční založení Dresdener Staatskapelle 22. září nebo otevření výstavy v Drážďanech 23. února 2024.

Saská strana vypracovala koncepci spolupráce s ČR, běží připomínkové řízení na úrovni saských zemských ministerstev, bude předložena na vědomí saskému zemskému sněmu (30.6.).

Saská Inovační rada bude 28. listopadu zasedat na německé ambasádě v Praze. Chystá se pozvánka pro premiéra Fialu. Předpokládá se účast saského premiéra Kretschmera.

Saský Sommerfest proběhne ve dnech 8.-9. září na saském zastoupení v Praze za účasti města Míšně.

Vzdělávání

- Zástupci MŠMT a SMK se dohodli na pokračování dosavadní úspěšné spolupráce ve všech oblastech a v případě potřeby na jejím prohloubení. To se týká zejména podpory sousedního jazyka, dalšího vzdělávání učitelů a setkávání žákyň a žáků obou zemí.
- Formát společných odborných konferencí ve Styčné kanceláři Svobodného státu Sasko v Praze, který se v minulosti osvědčil, má být po přestávce způsobené pandemií oživen. Vhodnými tématy jsou profesní orientace a do budoucna hybridní výuka a umělá inteligence.
- Konečný návrh textu Ujednání o dvojnárodnostním-dvojjazyčném vzdělávacím cyklu na Gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně byl odsouhlasen a nyní bude předložen do vnitřního připomínkového řízení MŠMT.

Věda

- Obě strany si vyměnily názory, jak postupovat při spolupráci v hraničním trojúhelníku. Odkazují na probíhající aplikaci Teaming for Excellence v rámci Horizon Europe (TU Liberec a Fraunhofer IWU).

- Dohodli se na další spolupráci (networking/matchmaking) při žádosti o Horizon Europe. Za tímto účelem mají spolupracovat Pražské technologické centrum na české straně a Centrální servisní zařízení EU v Sasku (ZEUSS) na saské straně.
- Obě strany se informovaly o příslušném stavu programu spolupráce Sasko-Česká republika. Česká strana bude informovat příslušné poskytovatele o příležitostech pro univerzity a výzkumné instituce v programu.
- Saská strana informovala o stavu dvou velkých výzkumných center (Deutsches Zentrum für Astrophysik DZA a Center for the Transformation of Chemistry CTC). Obě strany zkoumaly možnosti budoucí spolupráce.
- Obě strany si také vyměnily názory na své aktivity v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. K tomu patří i posilování kontaktů mezi výzkumnými pracovníky v Sasku a České republice.

Kultura

Obě strany diskutovaly o možnostech spolupráce v souvislosti s nadcházejícím 100. výročím úmrtí Franze Kafky v roce 2024 a v kontextu Evropského hlavního města kultury Chemnitz 2025. Kromě toho se obě strany informovaly o projektech zařazených do pracovního programu a jejich realizaci.

Turistika

--nekonala se--

Hospodářství

- Kontakty mezi oběma hospodářskými ministerstvy na úrovni ministrů jsou i nadále velmi důležité.
- Čeští a saští partneři vítají četné akce a programy v příhraničí a přimlouvají se za jejich pokračování. To platí také pro oblasti inovace a konkurenceschopnost malých a středních podniků.

- Saská strana informovala o významu společných přeshraničních výzkumných a rozvojových projektů v souvislosti s MoU mezi Technologickou agenturou ČR (TAČR) a Saským státním ministerstvem hospodářství, práce a dopravy (SMWA).
- V souvislosti s právě podepsaným memorandem mezi ČR a Svobodným státem Sasko má strategický význam výstavba či úprava vodíkové infrastruktury, zejména plynárenská přepravní soustava.
- K posílení spolupráce mezi SMWA a MPO v oblasti vodíku byla započata personální výměna. Pracovník SMWA pobýval na jaře 2023 na MPO, reciproční vyslání proběhne na podzim 2023. To posílí zejména výměnu zkušeností na strategické, regulatorní a technické úrovni.
- SMWA a MPO spolupracují na konkrétních přeshraničních projektech v oblasti vodíkové mobility, jako např. na projektu přeshraničního vodíkového vlaku.

Doprava

- Nejvyšší prioritu pro obě strany má v sektoru dopravy nové železniční spojení Drážďany-Praha.
- Probíhají projekční práce na přeshraničním úseku VRT Krušnohorský tunel. Paralelně běží příprava mezinárodní smlouvy, předpoklad dokončení 2024, následovat bude ratifikační proces.
- Zvláštní význam je kladen na zapojení regionů a občanů. Regiony vítají vysvětlování významu VRT.
- „Nové železniční spojení Drážďany-Praha ESÚS" máme společnou instituci, která projekt podporuje a přispívá ke komunikaci s veřejností.
- Dne 25. května 2023 bylo za přítomnosti státního ministra Martina Duliga a náměstka Václava Bernarda otevřeno informační centrum v Heidenau, od roku 2022 je v provozu jedno v Ústí nad Labem.
- Pozornost je věnována i regionálním železničním spojům. V této souvislosti je zejména kladen důraz na projekt nového železničního spojení Rumburk-Seifhennersdorf. Projekt je vnímán jako slibný a oboustranně podporovaný.

- Pro zajištění trvalého provozu na spojení Žitava-Hrádek nad Nisou, a s cílem eliminovat úsek se sníženou rychlostí, je třeba zvýšit úsilí všech dotčených stran.
- Je vhodné zařadit téma do programu jednání ministrů dopravy ČR a Saska v srpnu 2023.
- Partnerská ministerstva obou zemí podepsala v roce 2021 MoU v oblasti digitalizace a inovací v dopravě. Za účelem realizace tohoto memoranda byly vyhlášeny synchronizované tematické výzvy v ČR a Sasku, kterými budou vybrány společné přeshraniční projekty výzkumu a vývoje.
- Česká strana informovala o výsledcích předsednictví v Radě EU ve druhé polovině roku 2022. Saská strana zejména uvítala zprávu, že spojení Liberec-Görlitz bylo zahrnuto do revize návrhu TEN-T během českého předsednictví v Radě.
- Na závěr byla podána informace o světovém silničním kongresu PIARC, který se bude konat v Praze od 2. do 6. října – opět po 52 letech. Ministerstvo dopravy organizuje ministerský panel na téma bezpečnost silničního provozu a cyklistika.
- Saská strana poděkovala za pozvání státního ministra Martina Duliga a přislíbila podporu při přípravě kongresu.

Životní prostředí, zemědělství a lesní hospodářství

- Velmi úzká a dobrá spolupráce probíhá v oblasti ochrany přírody, druhové ochrany a ochrany vod. Obě strany budou úzce koordinovat budoucí vývoj Labe. Při vyhodnocování přeshraničních lesních požárů bude pokračovat činnost pracovní skupiny pro koordinaci požární ochrany a cestovního ruchu v sasko-českém regionu národních parků.
- V oblasti zemědělství a lesnictví probíhá úzká a trvalá spolupráce. Obě strany vyjadřují vůli intenzivně pokračovat ve výměně informací, zejména v oblasti rozvoje ekologického zemědělství.
- Ve veterinární oblasti existují úzké komunikační vztahy. Obě strany si nadále vyměňují informace o situaci a preventivních opatřeních k zamezení dalšího šíření afrického moru prasat.

Vnitro

- Pokračování dialogu na politické úrovni – pravidelná setkání ministra vnitra České republiky a saského státního ministra vnitra (předpoklad dalšího setkání ještě v roce 2023).
- Pokračování v úzké policejní spolupráci v rámci existujících struktur a platforem.
- Klimatické změny mají dopad na životní prostředí, zdraví a majetek občanů, včetně příhraničních oblastí obou zemí, což potvrdil i požár v NP Českosaské Švýcarsko. Proto je nezbytné mít společné hodnocení rizik, plánování preventivních opatření a budování společných kapacit s využitím programů INTERREG.
- Posílení systému pro včasné informování o mimořádných událostech, zrychlení systému pro vyžadování pomoci a vytvoření platformy pro elektronickou výměnu informací a komunikaci mezi odpovědnými organizacemi.
- Nově budovaná přeshraniční dopravní infrastruktura vyžaduje zajištění bezpečného provozu a toto je možné zajistit pouze na základě úzké přeshraniční spolupráce záchranných a bezpečnostních složek.

Územní plánování, spolupráce euroregionů a krajů

- Společný rozvoj sasko-českého pohraničí vede k udržitelnému hospodářskému prostoru a místu pro život, a to prostřednictvím efektivního využití finančních prostředků z Interreg programu. Pokračování přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou v programovém období 2021–2027.
- Zahájení realizace Fondu malých projektů jako nástroje zlepšování sousedských vztahů a posilování občanské společnosti.
- Pokračování nadnárodní spolupráce v programu INTERREG VI B „Central Europe“. Pod vedením SMR za účasti českých partnerů (Euroregion Nisa, Liberecký a Ústecký kraj, instituce Cenia a CzechGlobe) byly ve 2. výzvě podány projekty "Živé příhraniční regiony CE" a "Wildfire CE".
- Prohloubení spolupráce Zemského ředitelství Saska s Karlovarským, Ústeckým a Libereckým krajem a pokračování dialogu na odborné úrovni.

- Pokračování spolupráce v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje v rámci „Česko-saské pracovní skupiny Územní rozvoj“ a na regionální úrovni v pracovní skupině „CROSS-DATA“. Diskuze a výměna informací na úrovni ministrů mezi Saským státním ministerstvem regionálního rozvoje a českým Ministerstvem pro místní rozvoj.

Spravedlnost

Pracovní skupina jednala online dne 5. června 2023

- Obě strany jednaly o spolupráci mezi Okresním soudem v Pirně a Okresním soudem v Děčíně v rámci Regionálního výměnného programu EJTN.
- Česká strana informovala o možnostech programu EU "Justice" a obě strany podpořily myšlenku usilovat o projekt na téma vzdělávání a školení justičních pracovníků.
- Saská strana informovala o aktuálním stavu realizace čtyř dohod o spolupráci ve vězeňství uzavřených v rámci ukončeného projektu "Justice CZ-SN" dne 27. září 2022.
- Česká strana informovala o "otevřené věznici" v Jiřicích a probačním domě v Písku. Saská strana rovněž poskytla některé doplňující informace o možnostech "volných forem věznění" v saském vězeňském systému.

Zdravotnictví, práce a sociální věci

Evropský trh práce

a) Odolnost evropského trhu práce vůči krizi v příhraničních regionech

V návaznosti na společný česko-saský cíl stanovený v pracovním programu 2022/23 s ohledem na odolnost evropského trhu práce vůči krizím v příhraničních regionech zvažuje Sasko (případně obohacené o společný česko-saský cíl) během 100. konference německých ministrů práce a sociálních věcí (ASMK, 4. čtvrtletí 2023) upozornit spolkovou vládu na vytvoření krizového nástroje pro vnitřní trh (návrh nařízení EU předložený Komisí 19. září 2022); zatím se počítá se zavedením mj. následujících aspektů/požadavků:

i. volnému pohybu pracovníků má být v nařízení EU již ve fázi monitorování přikládán větší strategický význam, neboť je přinejmenším stejně významný jako volný pohyb zboží a služeb;

ii. plánovaná stálá jednotná kontaktní místa Komise a členských států by měla přispět ke zmírnění ad hoc hybnosti, která je vlastní krizím, jimž se nelze vyhnout, tím, že umožní pracovníkům obrátit se přímo na ně v případě mimořádných opatření členských států, která nelze odložit, a mají omezující účinek;

iii. poradní skupina, která má být zřízena na stálém (tj. na úrovni nezávislém) základě (úkolem je mimo jiné posuzovat nutnost aktivace režimu dohledu nebo nouzového režimu), by měla mít kromě předsedy Komise a jednoho zástupce každého členského státu v případě Německa také zástupce spolkových zemí;

iv. stálá poradní skupina má přispívat k tomu, aby se od počátku předešlo nebezpečí omezení svobod vnitřního trhu, nebo - pokud je to nezbytně nutné - aby se omezení zaváděla jen krátce a cíleně a aby se například informovali zaměstnanci, kterých se taková omezení týkají. Rychle a účinně odškodnit postižené pracovníky, a to v případě potřeby i přeshraničně; v této souvislosti je třeba připomenout doporučení Rady o přístupu k sociální ochraně pro zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné (2019/C 387/01), podle něhož by členské státy měly poskytnout všem zaměstnaným osobám a osobám samostatně výdělečně činným přístup k odpovídající sociální ochraně, aniž by byla dotčena autonomie členských států při organizaci jejich systémů sociální ochrany.

Kromě nouzového nástroje pro vnitřní trh považujeme za vhodné zachovat zásadní přeshraniční výměnu myšlenek.

b) Vysílání pracovníků do příhraničních regionů

Na posledním zasedání sasko-české pracovní skupiny Sasko oznámilo, že spolková vláda zřejmě již delší dobu pracuje na bilaterální dohodě s Francií, která by usnadnila vysílání pracovníků v německo-francouzském příhraničí.

Sasko navrhlo, aby se o takové dohodě uvažovalo i pro příhraniční oblast mezi Německem (Saskem) a Českou republikou (TR), aby se dosáhlo alespoň selektivního usnadnění.

Strana TR se k této myšlence usnadnění vysílání pracovníků v německo-(sasko-) českém příhraničním regionu vyjádřila velmi pozitivně a v současné době zvažuje způsoby, jak zrušit osvědčení A1 pro krátkodobé pracovní cesty.

c) "Virtuální" poskytování služeb v přeshraničních pracovních vztazích

V návaznosti na aspekt virtuálního poskytování služeb v přeshraničním spektru činností, zejména v podobě pracovněprávních vztahů, který se projevil v průběhu pandemie a v budoucnu bude pravděpodobně ještě výraznější, jsme se na posledním zasedání sasko-české pracovní skupiny rozhodli podívat na přeshraniční digitální binární trh. Chtěli jsme přitom navázat na myšlenky Komise uvedené v návrhu směrnice EU o zlepšení pracovních podmínek při práci na platformách, abychom například do odborných politických orgánů, jako jsou konference odborných ministrů (např. ASMK), vnesli možný společný česko-saský cíl.

Sasko na 99. zasedání německé ASMK ve dnech 30. listopadu/1. prosince 2022 předložilo návrh s názvem "Evropský trh práce: dobré pracovní podmínky pro pracovníky platforem na jednotném přeshraničním digitálním trhu". Navrhované usnesení by chtělo vyzvat spolkovou vládu, aby v EU lobbovala za vytvoření evropského jednotného digitálního trhu, na němž by se mohla dále rozvíjet přeshraniční ekonomika platforem, a zároveň by byla zajištěna sociální práva/zájmy pracovníků platforem. Saský návrh žádá spolkovou vládu, aby při dalších jednáních na úrovni EU o navrhované směrnici podpořila obsah saského návrhu.

V době před podáním návrhu jsme jej zaslali české straně na vědomí. Konkrétně jsme do návrhu zařadili následující pasáž: "Výslovně lze také přivítat, že české předsednictví Rady, jehož hlavním cílem je všeobecné směřování Rady, zařadilo postoupení směrnice EU mezi priority svého pracovního programu."

- Zpráva o zkušenostech/poznatcích z poradenské praxe Poradenského centra pro zahraniční zaměstnance v Sasku (BABS).

- Další rozvoj bilaterální spolupráce v oblasti přeshraničních služeb zaměstnanosti mezi českými a saskými úřady práce a dalšími aktéry přeshraničního trhu práce.
- Uprchlická krize a její dopad na evropské trhy práce.
- Projekt EURES plus 3Z UP! Projekt zahrnuje služby EURES a pilíř služeb pro státní příslušníky třetích zemí. V rámci projektu probíhá pravidelná komunikace s jednotlivými saskými okresy i se zástupci Saska jako celku, a to za přítomnosti jak poradců EURES, tak zástupce Národní koordinační kanceláře EURES z České republiky. Cílem je zvýšit četnost společných setkání; problematika Triregio
- Možnosti spolupráce v oblasti zdravotní péče (např. vyhodnocení pilotního projektu ve Šluknovském výběžku s podporou Euroregionu ELBE/LABE); e-health; situace ve zdravotnictví po migrační krizi v UA.